EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 15.12.2021
SWD(2021) 454 final

PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE

SOUHRN ZPRÁVY O POSOUZENÍ DOPADŮ

Průvodní dokument k

návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady

o energetické náročnosti budov (přepracované znění)

{COM(2021) 802 final} - {SEC(2021) 430 final} - {SWD(2021) 453 final}

Souhrnný přehled

Posouzení dopadů týkající se návrhu revize směrnice o energetické náročnosti budov (2010/31/EU)

A. Potřeba opatření

V čem spočívá problém a proč se jedná o problém na úrovni EU?

Vzhledem k tomu, že budovy jsou odpovědné za 40 % celkové spotřeby energie a 36 % emisí skleníkových plynů souvisejících s energií v EU, má dekarbonizace sektoru budov zásadní význam pro splnění cílů EU v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030 a 2050 stanovených v evropském právním rámci pro klima a v návrzích „Realizace Zelené dohody pro Evropu“. Plán dosažení cíle v oblasti klimatu uvádí, že je třeba, aby se emise skleníkových plynů z budov snížily přibližně o 60 %, aby bylo dosaženo celkového cíle snížení emisí o 55 % do roku 2030. To vyžaduje alespoň zdvojnásobení míry renovací.

Čeho by mělo být dosaženo?

Revize směrnice o energetické náročnosti budov má dva hlavní cíle: 1) přispět ke snížení emisí skleníkových plynů z budov a konečné spotřeby energie do roku 2030; 2) zajistit, aby budovy odpovídajícím způsobem přispívaly k dosažení klimatické neutrality do roku 2050. Mezi specifické cíle patří: zvýšit míru a rozsah renovací budov (oblast politiky A); zlepšit poskytování informací o energetické náročnosti a udržitelnosti budov s využitím digitálních nástrojů (ve všech oblastech politiky); zajistit, aby nové budovy byly v souladu s cílem klimatické neutrality do roku 2050 (oblast politiky B), a začlenit budovy do dekarbonizovaných a digitalizovaných energetických systémů (oblast politiky C).

Jakou přidanou hodnotu budou mít tato opatření na úrovni EU (subsidiarita)?

Posílení společného rámce zajistí, aby sektor budov v celé EU snížil své emise skleníkových plynů v nezbytném rozsahu. Pokud by jeden nebo více členských států nejednaly, znamenalo by to celkově vyšší náklady na snížení emisí skleníkových plynů pro EU jako celek. Opatření na úrovni EU má rovněž značný vliv, pokud jde o mobilizaci sektoru na základě společných ambicí, a vede k vyšším očekávaným výsledkům na trhu. Podpoří investice do renovací, vytvoří pracovní místa, bude stimulovat inovace a zvýší přínosy vnitřního trhu se stavebními výrobky a zařízeními.

B. Řešení

Prostřednictvím kterých možností lze cílů dosáhnout? Je některá možnost upřednostňována? Pokud ne, proč?

Hlavním opatřením v rámci oblasti politiky A je zavedení minimálních norem energetické náročnosti, jež jsou doplněny o přísnější certifikáty energetické náročnosti, zavedení pasů pro renovaci budov a definici rozsáhlé renovace. Hlavním opatřením v oblasti politiky B je zavedení normy pro „budovy s nulovými emisemi“. Hlavním opatřením v oblasti politiky C jsou přísnější požadavky na dobíjecí infrastrukturu pro elektrická vozidla v budovách. Opatření stanovená pro každou oblast politiky jsou rozdělena do čtyř možností představujících zvýšenou úroveň ambicí: nízké, umírněné a vysoké ambice (se dvěma variantami, I–II). Možnost 3 „Vysoké ambice I“ je v posouzení dopadů upřednostňovanou možností. Tato možnost je kombinací posílení stávajících opatření a zavedení nových opatření se zaměřením na nové i stávající budovy. Výsledkem je zejména navržení minimálních norem energetické náročnosti, které by zahrnovaly kombinaci závazných norem pro energeticky nejnáročnější budovy stanovených na úrovni EU, doplněných o normy stanovené na vnitrostátní úrovni. V návaznosti na negativní stanoviska, v nichž Výbor Komise pro kontrolu regulace vyjádřil znepokojení nad tím, že posouzení dopadů neposkytuje dostatečně spolehlivé důkazy na podporu upřednostňovaného souboru politických opatření, zejména pokud jde o proporcionalitu a míru harmonizace na úrovni EU, byl legislativní návrh sladěn s možností 2 s umírněnými

ambicemi u několika aspektů, včetně renovace stávajících budov, přičemž možnost 3 – přístup s vysokými ambicemi I – byl zachován u nových budov a jejich modernizace.

Jaké jsou názory jednotlivých zúčastněných stran? Kdo podporuje kterou možnost?

Zúčastněné strany vyjádřily širokou podporu posílení rámce směrnice o energetické náročnosti budov a zavedení navrhovaných nových politických opatření. Na jejich přesnou podobu však byly vyjádřeny různé názory. Minimální normy energetické náročnosti podporuje 75 % respondentů ve veřejné konzultaci a 84 % respondentů souhlasí s definicí budov s nulovými emisemi ve směrnici o energetické náročnosti budov. Silná podpora (89 %) byla vyjádřena, pokud jde o posílení monitorování cílů stanovených členskými státy v dlouhodobých strategiích renovací. Více než dvě třetiny (68 %) respondentů se vyslovily pro zahrnutí opatření týkajících se podávání zpráv o emisích uhlíku za celý životní cyklus. Celkem 68 % respondentů se rovněž domnívá, že by bylo přínosné stanovit právní definici „rozsáhlé renovace“. Více než tři čtvrtiny (76 %) podporují harmonizaci certifikátů energetické náročnosti.

C. Dopady upřednostňované možnosti

Jaké jsou výhody upřednostňované možnosti (je-li nějaká doporučena, jinak uveďte výhody hlavních možností)?

Politická opatření v rámci možnosti 3 („vysoké ambice I“) přinesou maximální výhody v porovnání se současnými trendy renovací budov. Ve srovnání se základním scénářem se předpokládá, že míra renovací bude v roce 2030 v průměru o 1,35 procentního bodu vyšší a spotřeba energie na vytápění, chlazení a přípravu teplé vody bude do roku 2030 o 11,7 % nižší a do roku 2050 o 34 % nižší. Předpokládá se, že emise skleníkových plynů budou v roce 2030 nižší o 23 % a v roce 2050 o 53,5 % a že se rovněž sníží znečištění ovzduší a spotřeba vody. Ve srovnání se základním scénářem by měly být náklady spotřebitelů na energii nižší o 8 % v roce 2030 a o 27,6 % v roce 2050. Opatření rovněž vytvoří pracovní místa a přidanou hodnotu ve stavebním ekosystému. Odhaduje se, že volba umírněných ambicí v souladu s možností 2 povede k průměrné míře renovací o 0,2 procentního bodu vyšší než v základním scénáři. V tomto případě se konečná spotřeba energie sníží o 3,6 % v roce 2030 a o 16 % v roce 2050 a emise skleníkových plynů z vytápění, chlazení a přípravy teplé vody o 4,2 % v roce 2030 a o 21 % v roce 2050. Ve srovnání se základním scénářem se předpokládá, že náklady spotřebitelů na energii se v rámci možnosti s umírněnými ambicemi do roku 2030 zvýší o 2 % a do roku 2050 se sníží o 12 %.

Jaké jsou náklady na upřednostňovanou možnost (případně hlavní možnosti)?

Hlavní náklady souvisejí s investicemi do energetických renovací vyvolaných minimálními normami energetické náročnosti a s dodržováním požadavků na nulové emise u nových staveb. Ve srovnání se základním scénářem se ve scénáři „vysoké ambice I“ odhaduje relativní nárůst investic do roku 2030 ve výši 80 %. Na rozdíl od upřednostňované možnosti se odhaduje, že volba umírněných ambicí v oblasti renovace stávajících budov bude do roku 2030 vyžadovat nižší relativní nárůst investic ve výši 22,4 %.

Jaké budou dopady na malé a střední podniky a na konkurenceschopnost?

Více než 90 % stavebních, architektonických a inženýrských firem jsou malé a střední podniky. V upřednostňované možnosti se předpokládá, že se činnost do roku 2030 výrazně zvýší, což ve srovnání s rokem 2020 povede k dodatečné přidané hodnotě ve výši 104 miliard EUR ročně. U umírněné možnosti se předpokládá, že do roku 2030 bude vytvořeno přibližně 29 miliard EUR přidané hodnoty ročně.

Očekávají se významné dopady na vnitrostátní rozpočty a správní orgány?

Návrh potřetí mění stávající směrnici a do značné míry se opírá o již zavedené struktury a pravidla. Orgány veřejné správy však budou muset nést náklady spojené s provedením směrnice ve vnitrostátním právu, monitorováním a

prosazováním a určité administrativní náklady vzniklé v souvislosti s plněním povinností poskytovat informace. Co se týče administrativních nákladů, očekává se, že digitalizace certifikátů energetické náročnosti a nová ustanovení o výměně údajů a databázích sníží náklady na dodržování směrnice a usnadní administrativní postupy spojené s renovacemi.

Očekávají se jiné významné dopady?

Snížené účty za energii pomohou zmírnit energetickou chudobu. Odhadovaný relativní pokles energetické chudoby se bude do roku 2030 týkat přibližně 3,5 milionu domácností v rámci upřednostňované možnosti a 2,3 milionu domácností v případě umírněných ambicí. Snížení spotřeby energie navíc přinese významné přínosy pro životní prostředí a zdraví a rovněž sníží závislost EU na dovozu energie.

Proporcionalita?

Navrhovaná opatření nepřekračují rámec toho, co je nezbytné, aby sektor budov odpovídajícím způsobem přispěl k cílům EU v oblasti klimatu pro roky 2030 a 2050. Obavy vyjádřené Výborem pro kontrolu regulace byly vyřešeny změnou legislativního návrhu.

D. Návazná opatření

Kdy bude tato politika přezkoumána?

Komise má v úmyslu přezkoumat směrnici o energetické náročnosti budov nejpozději do konce roku 2027. Dopady revidované směrnice o energetické náročnosti budov budou monitorovány a pokrok hodnocen na základě ustanovení stávající směrnice o energetické náročnosti budov, plánů renovace budov a pokroku v souvislosti s nařízením (EU) 2018/1999 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu. Komise posoudí, zda zavedená opatření, včetně stanovení ceny uhlíku, přinesou dostatečná zlepšení k zajištění plně dekarbonizovaného fondu budov s nulovými emisemi do roku 2050, nebo zda je třeba zavést další závazná opatření na úrovni Unie, jako jsou přísnější minimální normy energetické náročnosti v celé EU.